

CYFARFOD	PWYLLGOR SAFONAU
DYDDIAD	27, IONAWR, 2014
PWNC	SAFON GWYNEDD A'R DREFN DDATRYYS LEOL
PWRPAS	DERBYN ADRODDIAD AR WEITHREDIAD SAFON GWYNEDD AC ADOLYGU'R DREFN DATRYYS LEOL
AWDUR	DILYS PHILLIPS, SWYDDOG MONITRO.

1. Mabwysiadwyd Safon Gwynedd (a welir yma fel Atodiad 1) gan y Cyngor Llawn ar 21, Hydref, 2010 yn dilyn argymhelliad y Pwyllgor Safonau. Ei bwrpas oedd sefydlu safon dderbyniol o ymddygiad rhwng aelodau a'i gilydd a chynorthwyo'r Cyngor i ddatrys mân gwynion o gamymddwyn, sef y cwynion rheini nad oeddynt yn ddigon difrifol i'w cyfeirio at yr Ombwdsmon fel materion oedd yn torri'r Côd Ymddygiad.
2. Ochr yn ochr â Safon Gwynedd mabwysiadwyd Trefn Ddatrys Leol (a welir yma fel Atodiad 2). Hon oedd yn rheoli unrhyw honiadau bod aelod wedi torri'r Protocol Aelod/Swyddog ac fe'i diwygiwyd i'w gwneud yn berthnasol i gwynion dan Safon Gwynedd hefyd.
3. Erbyn hyn dan anogaeth gref gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ynghyd â Llywodraeth Cymru, mae'r mwyafrif, os nad y cyfan, o gynghorau wedi mabwysiadu rhyw ffurf ar Drefn Ddatrys Leol. Mae'n amserol i'r Pwyllgor edrych eto ar y drefn i weld os yw'n parhau'n addas.
4. Yn ystod y cyfnod rhwng Mai 2012 a Rhagfyr 2013 cafwyd 19 o gwynion yn erbyn aelodau'r Cyngor Sir. O'r rhain mae pedair ohonynt fyddai yn addas i'w hystyried dan y Dref Ddatrys Leol, gan eu bod yn gwynion gan aelod am ymddygiad aelod arall oedd yn torri Safon Gwynedd.
5. Mae un o'r cwynion yn parhau yn agored ac yn destun ymchwiliad gennyf i dan Safon Gwynedd. Trosglwyddwyd un gŵyn arall ar gais yr achwynydd i'r Ombwdsmon ac fe benderfynodd yr Ombwdsmon beidio cynnal ymchwiliad. Yn sgil hynny mae'r achwynydd wedi penderfynu nad yw yn dymuno cael unrhyw weithrediad pellach. Ymchwiliais i drydydd cŵyn dan Safon Gwynedd a deuthum i'r casgliad nad oedd sail iddi. Fe eglurais hynny wrth yr achwynydd, ac er nad oedd yn fodlon, nid yw'r mater wedi mynd ymhellach.

6. Mewn perthynas â'r bedwerydd gŵyn, cynhaliais gyfarfod lle 'roedd yr achwynydd a'r sawl y cwynwyd yn ei erbyn yn bresennol, a chawsant gyfle i drafod yr anghydfod. Er na chafwyd cytundeb ar ffeithiau'r gŵyn cafwyd lled gnytundeb ar y ffordd ymlaen, a phenderfynodd yr achwynydd nad oedd am weld unrhyw weithrediad pellach.
7. O'r bedair cwyn fe welir nad oes yr un ohonynt wedi mynd i Gam 3 o'r Drefn, sef gwrandawriad gerbron y Pwyllgor Safonau. Y Swyddog Monitro ydi'r swyddog sydd wedi ymdrin â'r cwynion gan gynghori'r aelodau, cynnal ymchwiliadau a/neu gynnal cyfarfodydd cymodi. Fe welwyd hefyd bod angen rhyw gymaint o ymchwilio er mwyn sefydlu a oes unrhyw sail i'r gŵyn cyn symud ymlaen i gynnal cyfarfod, neu hyd yn oed, gwrandawriad gerbron y Pwyllgor Safonau.
8. Yng ngoleuni y profiad hwn, awgrymir fod y Pwyllgor yn ail ymweld hefo'r Drefn Ddatrys Leol er mwyn cyflwyno ychydig mwy o hyblygrwydd i'r gwahanol gamau, ac yn benodol y materion canlynol:
  - Pa swyddog sydd yn cynghori ar y gŵyn a/neu ymchwilio iddi.
  - Yr angen i gynnal ymchwiliad i sefydlu a oes sail i'r gŵyn cyn symud ymlaen i'r cam nesaf.
  - Yr unigolion ddylai fod yn bresennol mewn cyfarfod cymodi.

ARGYMHELLIAD.

9. Gofynnir i'r Pwyllgor :
  - (a) nodi a derbyn yr adroddiad;
  - (b) gynnig diwygiadau i'r Drefn Ddatrys Leol fel a nodir ym mharagraff 8 uchod.